

КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«КИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ ЎЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЎЗБЕКСКОЙ ССР.

43-НИЛ ЧИҚИШИ
№ 110 (11.859)

Шанба, 13 май, 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

Грузия Коммунистик партияси Марказий Комитетига Грузия Совет Социалистик Республикаси Олий Совети Президиумига Грузия ССР Министрлар Советига

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети Грузиянинг ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашларини шонли кун—Грузияда Совет ҳокимиятининг ўрнатилиши ва Грузия Коммунистик партияси ташкил топганининг 40 йиллиги билан қизгин табриклайдилар ва қўлайдилар.

Грузия Коммунистик партияси улуғ Ленин партиясининг энг кекса жанговар отрядларидан биридир. Грузия Коммунистик партиясининг тарихи шонли Совет Иттифоқи Коммунистик партияси тарихининг чамбарчас боғланган таркибий қисмидир. Грузия Коммунистик партиясининг ташкил топishi грузин халқининг ҳаётида сиёсий жиҳатдан катта аҳамиятга эга воқеа бўлди. Грузия Коммунистик партияси Ленинчи Марказий Комитетининг раҳбарлигида меҳнаткашларнинг социал ва миллий-озодлик учун олиб борган курашига, Совет ҳокимияти ўрнатилганидан кейин эса, яъни, социалистик ҳаёт барпо қилиш учун, республиканинг экономикаси ва маданиятини юксалтириш учун олиб борган курашига бошчилиқ қилди.

Грузия меҳнаткашлари қирқ йил мобайнида Закавказье халқлари билан дўстликда, мамлакатимиздаги барча халқлар билан биргаликда, яманинги коммунистик негизда қайта қуриш вазифаларини муваффақиятли суратда ҳал этиб келмоқдалар. Улуғ Ватан урушининг оғир йилларида барча совет ишчилари каби улар ҳам социалистик, халқларнинг коммунистик партияга чексиз садоқатларини, халқларнинг ленинча дўстлигида садоқатларини намойиш қилдилар ва мамлакатимизнинг фашист босқинчилар устидан қозongan тарихий ғалабасига ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўйдилар.

Грузин халқи ўз тақдирини тўғри билан асасан кураш ва меҳнатнинг шонли қирқ йиллик йўли натижаларини қонуний ифтихор туйғуларин билан яқинламоқда. Грузия шу йиллар ичида қудратли саноатга, кўп тармоқли қишлоқ хўжалигига, юксак даражада ривожланган коммунистик маданиятга эга бўлган республикага айланди. Саноат яъни маҳсулотининг ҳажми 1913 йилдагига нисбатан қирқ баравар кўпайди. Республикада ишлаб чиқарилаётган электр энергияси революциядан илгари Россиянинг барча электростанциялари ишлаб чиқарган электр энергиясидан анча ортиқдир. Социалистик Грузияда металлургия, машинасозлик, кон-руда, электротехника, кимё саноати ва саноатнинг бошқа тармоқлари вужудга келтирилди ва гоят ривожлантирилди. Қарадак—Тбилиси газопроводининг ва Грузия ССР Фанлар академияси атом реакторининг қурилушига келинги йиллардаги катта ютуқларнинг бири бўлди.

Совет ҳокимияти йилларида республиканинг қишлоқ хўжалигида жуда катта қувватли ўзгаришлар бўй берди. Коллективлаштиришнинг ғалабаси Грузия

зи қишлоғининг қиёфасини тамомилан ўзгартириб юборди. Колхоз тузуми деҳқонларга бахтли ҳаёт йўлини очиб берди. Ҳозирги вақтда республикада механикаштирилган социалистик қишлоқ хўжалиги вужудга келтирилди ва муваффақиятли суратда ривожлантирилмоқда. КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларидан илҳомланган қишлоқ меҳнаткашлари қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини янада юксалтириш учун аър ғайрат билан курашмоқдалар.

Республика меҳнаткашларининг моддий фаровонлиги тўғрисида ўсмоқда, грузин халқининг шаклан миллий, мазмунан социалистик маданияти раванқ топди. Республикада мактаб, илмий-тадқиқот муассасалари, клуб, кутубхона, музей, кинотеатрларнинг кенг шохобчалари бор. Адабиёт ва санъат катта муваффақиятларга эришди.

Республика меҳнаткашларининг хўжалик ва маданий қурилишидаги муваффақиятлари Коммунистик партия ва Совет ҳукумати ленинча миллий сиёсатининг амалга оширилиши натижаси, рус, украин, белорус ва Совет Иттифоқидаги бошқа қардош халқларнинг доимий ёрдами натижасидир. Грузин халқи мамлакатимиз халқларининг ягона, дўст оиласида, Коммунистик партия раҳбарлигида партия XX ва XXII съездларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, кенг авж олдирилган коммунистик жамият қурилишида янгидан-янги муваффақиятларга эришиш учун фидокорона кураш олиб бормоқда. Грузия меҳнаткашлари бутун совет халқи билан биргаликда гоят баланд руҳ ва кўтаринкилик билан КПССнинг XXII съездида тайёргарлик кўрмоқдалар ва бу съездин хўжалик ҳамда маданий қурилиш соҳасида янги муваффақиятлар билан ишловлашга интиломоқдалар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети қатъий ишонч билдирадиларки, Грузия меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг улуғвор вазифаларини муваффақиятли ҳал этиш учун курашда куч ва ғайратларини аямайдилар. Талантли грузин халқига коммунизм қурилишида, етти йиллик план топшириқларини бажаришда, республиканинг экономикаси ва маданиятини янада юксалтириш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Яшасин Грузия Совет Социалистик Республикасининг 40 йиллиги!

Яшасин КПССнинг жанговар отряди — Грузия Коммунистик партияси!

Яшасин Улуғ Ватанимиз қудратли ва раванқнинг мустаҳкам негизи — Совет Иттифоқи халқларининг қардошлиқ дўстлиги!

Яшасин совет халқини коммунизм ғалабаси сари аър ишлов билан олға бошлаб бораётган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

КПСС МАРКАЗИЙ
КОМИТЕТИ

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ
ПРЕЗИДИУМИ

СССР МИНИСТРЛАР
СОВЕТИ

ГРУЗИН ЮРТИДА ТАНТАНАЛАР

ТБИЛИСИ, 12 май, (ТАСС). Грузия ССР Олий Совети ва Грузия Компартияси Марказий Комитетининг тантанали мажлисини совет халқлари дўстлиги ва қардошлиқнинг мажлиси деб аташ мумкин.

Турли ёш ва касбдаги кишилар эрта билан спорт саройининг катта залига тўпланидилар.

Саҳнанинг ўртада В. И. Лениннинг байроқлар билан ўралган оқуш-турта портрети. Мажлис оқуладиган тантанали пайт яқинлашди. Зал бирдагига ҳаракатга келди. КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Никита Сергеевич Хрущев, Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе, Грузия ССР Министрлар Советининг Раиси Г. Д. Дикавахишвили, Грузия ССР Олий Совети Президиумининг раиси Г. С. Дзасохишвили, иттифоқчи республикалар делегацияларининг бошлиқлари президиумга чиққанларда Грузиянинг барча автоном республикалари, областлари ва районлари меҳнаткашларининг залда ҳозир бўлган 10 мингга яқин вакили улар шарафига гулдўрос овиция қилди.

В. П. Мжаванадзе тантанали юбилей мажлисини очиб, Грузия Компартияси Марказий Комитети, Грузия ССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан, республиканинг коммунистлари, ишчилари, колхозчилари, зиёлилари, барча меҳнаткашлари номидан Грузия ССРни ривожлантириш ва ишлатиш тўғрисида катта таъминот қилаётганликлари учун Н. С. Хрущев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ленинчи Марказий Комитети ва Совет ҳукуматида энг самимий миннатдорчилик сўзларини билан муножаат қилди. В. П. Мжаванадзе коммунизм қурилишида республикага доим қардошларча катта ёрдам кўрсатиб келаятган Ватанимизнинг барча халқларига ва аввало, улуғ рус хал-

қига самимий миннатдорчилик ишорат қилди.

Н. С. Хрущев бошчилигидаги КПСС Марказий Комитети Президиумини мажлисининг фахрий президиумига сайлаш тўғрисида тақдир тўшганида залда яна гулдўрос қарсақлар бошланди.

Ҳар бир киши В. П. Мжаванадзенинг мазмунли докладыни тинглаганида қадимий Грузия юртида бўй берган жуда катта социал ўзгаришлар маззасини кўз олдида келтирди.

В. П. Мжаванадзе ўз докладынинг охирида Грузия Коммунистик партиясининг меҳнаткашлари коммунистик қурилишнинг конкрет вазифаларини ҳал этиш учун курашда сафарбар қилиш соҳасидаги буюқ таъминотчилик роли тўғрисида баътафсил гапирди.

КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари, СССР Министрлар Советининг раиси ўртоқ Н. С. Хрущев минбарга чиққанида гулдўрос қарсақлар бир неча минут давом этди.

Никита Сергеевичнинг ёрқин, мазмунли, образли нутқи аър эътибор билан тингланли ва кўп марта гулдўрос қарсақлар билан бўлиниб турди.

Ўртоқ Н. С. Хрущев мажлис ахлининг гулдўрос қарсақлари остида КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг Грузия меҳнаткашларига таъминотини ўқиб берди. Н. С. Хрущевнинг нутқи Совет Иттифоқидаги барча радиостанциялар орқали эшиттирилди.

Мажлисда қардош республикалар делегацияларининг раҳбарлари: КПСС Марказий Комитети РСФСР бюроси раисининг ўринбосари Г. И. Воронов, Украина Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Н. В. Подгорний, Белоруссия Компартияси Марказий Комитетининг секретари П. М. Машиеро, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Қозоғистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси И. Ш. Шарипов, Озарбайжон

Тантанали мажлис қатнашчиларини кўтаринки руҳ билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига таъминот қабул қилдилар.

Грузия Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари В. П. Мжаванадзе грузин халқи номидан келган самимий табриклар учун ташаккур айтиб, мажлисини ёпиқ деб эълон қилди. Совет Иттифоқи гўшини янгилади. Сўнг Грузия ССР гўшини икки етилади. Иттифоқи қатнашчилари партия гимни «Интернационал» ни айтди.

А. РОМАНОВ,
ТАСС махсус мухбири.

Грузияда Совет ҳокимияти ўрнатилгани ва Грузия Коммунистик партияси тузилганининг 40 йиллик байрами совет халқлари бузилмас дўстлигининг зўр намойишига айланди.

ТБИЛИСИ, 11 МАЙ. Совет

Грузияси пойтахтининг меҳнаткашлари Никита Сергеевич Хрущевни самимий қўтламоқдалар.
В. Егоров. (ТАСС) ва А. Устинов фотос.

КПСС XXII съезди шарафига

Иккинчи парварш туғалланди

ФАРҒОНА. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Поп районидagi Яланов номида қолхонинг Баҳорат Аҳмадзонова бошлиқ бригадаси 86 гектар пахта майдонига эга. Бригада аъзолари ҳар гектар ерда 50 центнердан пахта етиштириш, бир центнер пахтанинг таннархини 9 сўмга тушириш мажбуриятини олганлар. Ўтган йили бир бригада ҳар гектар ердан 43 центнердан ҳосил олган эди. Бир центнер пахтани 14 сўмга туширишга муваффақ бўлди.

Бригада аъзолари бу йил олган мажбуриятларини муваффақиятли адо этиш учун ўз парваршини намунали олиб бормоқдалар. Ўзанинг биринчи комплекс парварши аълоларча тугалланди. Ҳама майдонларда ўзгаларни ўқитилди. Ўзанинг иккинчи парваршини кўзгидан кўриш мумкин. Барча майдонларда ўзгалар ягоналик сифатини чиқарилиди. Қулайлигига алоҳида эътибор берилмоқда. Универсалчи Омон Исҳоқов кунда олти гектар ўрнига 99.5 гектар ерни сифатли қулайлигига қилипти. Ўртоқ Исҳоқов шу кунгача 135 гектар майдондаги ўзгаларни қулайлигидан чиқарди.

Шу қолхонинг Турғунбўла Маъруфов бошлиқ бригадаси 80 гектар майдонда ўзанинг иккинчи парваршини тугаллади. Ўтган йили ҳар гектар ердан 45 центнер пахта топширган бу бригада бу йил 50 центнер ҳосил етиштириш учун низгин иш бошлаган. Қолхонинг бошқа бригадаларида ҳам ўзга парварши тобора яқинлаштирилмоқда.

САМАРҚАНД. Пахтакор районидagi «Ленинчи қорвадор» қолхонининг бош қўпои. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсун БУМАТОВ партия XXII съездин муносиб кутиб оляш учун фидокорона меҳнат қилмоқда. Сў-

ратда: «Ленинчи қорвадор» қолхонининг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Немоно ЗОКИРОВ (чапда) ва машҳур қорвадор, СССР Олий Советининг депутати Турсун БУМАТОВ.

(ТАСС фотохроникаси).

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ЯНГИ СТАНОКЛАР

Марғилон шаҳридаги ремонт-механика заводи коллективи КПСС XXII съездига муносиб тўхфа тайёрламоқда.

Илгарилар корхона, асосан илмийлик саноати машиналари учун запас қисмлар ишлаб чиқарарди. Шу йилдан бошлаб «ТМ-61» маркали янги тўқув станоклари тайёрлашга киришилди. Дастлабки 100 дона станок илмий комбинатига синеш учун топширилди. Бу машинанинг барча қисмлари корхонанинг ўзида тайёрланмоқда.

«ТМ-61» станокнинг заводнинг бош инжениери Н. Виноградов, конструкторлар Н. Илбос, Н. Бессонов, илмий комбинатининг конструктори Қосимов, мастер ёрдамчиси В. Козлов ўртоқлар иккид хамкорликда яратдилар.

Корхона коллективи Марғилондаги илмий комбинати, «Байналмилал» ва «Ватан» фабрикаларидан «МШ-3» маркали 30 та машина тайёрлашга заказ олди. Бундай станоклар илгари Москвадан келтирилган эди.

М. СОЛНОВ.

ЧИМҚҮРҒОН САДОЛАРИ

170 миллион кубометр... Бу сўзлар ҳозир Чимқўрғон сув омбори қурилиш коллективининг жанговар чакриги бўлиб қолган. Қурувчилар баҳор тошқинидан денгиз жамғариш пайдаланди.

Ўтган йили худди шу паллада Чимқўрғон тўғонига фанат 70 миллион кубометр сув тўпланган эди. Энди бу кифой қилмайдиган, албатта. Бу йил сув кўл керак. Ахир, янги ўзлаштирилган чанқоқ ерлар сув кутмак! Азамат пахтакорлар, соҳибкор бобиллар биланги ишариб ишга тушдилар. Улар ерларни текислаб, ариқларни кенгайтирмоқдалар.

Деҳқоннинг Чимқўрғондан умиди катта. Қурувчилар катта ва масъулиятли вазифани бажариш учун куч-ғайратларини аямайдилар. Январь Пленуми қарорларидан илҳомланган қурувчилар сменалаб ишлаб, тунда кунга, кунни тунга улапти-

лар. Илмий нурлари қурилиш трассаларини чароган қилиб турибди, тўғон бўйлаб машиналар нарвон бетинин оқади. Эскиваторлар, бульдозерлар ҳайқирғини ҳамма ёқин тўтиб кетган. Землесослар домга тушган тошлар тўғонлар орқали чимқўрғонга тўғонга қараб югуради.

Бу ерда улкан қурилишга хос улуғвор садо янгилади. Бу, қурувчилар симфониясидир. Ўзларининг тун шабадаси меҳнат куйини узоқ-узоқларга кучиб қочади.

Қурилишдаги хилма-хил меҳнатларни моҳир қўллар бошқарапти. Забардаст йигитлар, Қашқадарь волиёсининг фарзандлари, оддий колхозчилар — ҳозир бир неча касбини ағаллардан малакада меҳнаткорлардир. Бу баҳодирларнинг қуввоқ чехрасига, кенг кўкрак-ю арслон қаддига боқасан-да, завқланасан, киши.

Ана, улардан бири бетончи Хўжақул Жўраев. У нордай бақувват, ишлаб қармайдиган йигитлардан. Хўжақулнинг бугунги ранг юзидидаги вазинилик ҳаёт йўлининг унчалик енгил ва текис бўлмаганидан дарак беради. Бетончилик қилаётган бу йигит бутун куч-ғайратини элнинг шу катта ишига бағишлаган.

Ониқ чехлари Раҳмат Ашуров ҳам бетончилар бригадасининг илгаридан. У комсомол йўлнамаси билан Кинтоб районининг Ойгелде номида қолхонидан келган. Ўрта бўйли, бақувват бу йигитнинг қўлларига табассум ўйнаб турибди. У қиллода 9-синфин биттиган экан. Ҳозир қурилиш қилишга экан. Кунда 10-синфин тугатилди. У техника институтларидан бирига кириб ўқимочки. Бу оддий бетончи йигит бир кунли келиб, катта қурилишларни бошқарадиган инжениер бўлиб етишди. Бу унинг гайратига, иродасига бўлди.

Бетончилардан Анастасий Григорьевич Гончаров, Салим Нурматов, Абрай Бегимқудовлар топшириқни 150-200 процент бажармоқдалар.

Бетончилар бригадаси ишига Ёрол Пардаев бошчилиқ қилди. Бу йигит Чимқўрғон қурилиш бошлангандан бери илгарилар сафида келяпти. Қатор қад кўтарган ёноларда унинг алоҳида ҳиссаси бор. Пардаев бригадаси ҳозир нормани икки баравар ошириб бажаряпти.

Сафар Массиев кўп йиллар давомида қолхонда тракторчи, комбайнчи, механик бўлиб ишлаган. Ҳозир у қурилишнинг таъинли бўлдозери. Массиев коммунистик меҳнат қарбдори деган шарафни номга сазовор бўлди. Эскиватор машинисти, коммунист Хабар Пулатов 451 минг кубометр тунроқ қазиб, планини 129 процент бажарди. Комсомол аъзоси Карим Абдураҳмоновнинг номи қурилишда машҳур. У, ёш қурувчиларнинг бутунитиқоқ кенгашига вақил бўлиб борди.

Қурилиш партия ташкилоти ва маъмурияти КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қарорларини коллектив орасида кенг муҳокама қилди, механизатор-биноқорлар олдига турган катта вазифаларни ўз вақтида бажариш таъдирларини белгилади.

Қурувчилар сув омборида 170 миллион кубометр сув жамғариш учун катта курашга бел боғлаганлар.

В. ДАМИНОВ.

ГРУЗИЯ—ЎЗБЕКИСТОН

Грузия ва Ўзбекистон республикалари ўртасидаги иқтисодий алоқалар тобора кенгайиб бормоқда. Рустав металлургия барт урив ривожланиётган газ саноатини учун пармалаш ва компрессор қурувлари юборишлари. Металлургия корхоналаринида Грузиянинг аъло сифат марганец рудаси қўланилмоқда.

Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам ўз қардошлик бурчларини шараф билан бажарядилар. Грузия республикасида тўқимачилик машиналари ва кимё саноати учун баъзи бир ускуналар, пахта толаси етказиб берилди.

Жондор-қондор халқлар оиласида дўстлигимиз янада мустаҳкамланаверсин. Иқтисодий ва маданий алоқаларимиз ўсаверсин. Грузин халқининг бутунги шодлига тўғрида айни мундо—тилагимиз шу.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

«СССР космонавт-учувчиси» унвони тўғрисидаги Низомни ва кўкракка тақиладиган «СССР космонавт-учувчиси» белгисининг тасвирини тасдиқлаш тўғрисида

1. «СССР космонавт-учувчиси» унвони тўғрисидаги Низом тасдиқлансин.
2. Кўкракка тақиладиган «СССР космонавт-учувчиси» белгисининг тасвири тасдиқлансин.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси
Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари
М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1961 йил 11 май.

«СССР космонавт-учувчиси» унвони тўғрисида Низом

1. «СССР космонавт-учувчиси» унвони космосга муваффақиятли учган космонавт-учувчиларга СССР Олий Совети Президиуми томонидан берилган.
2. «СССР космонавт-учувчиси» унвони СССР Мудофаа министрининг тақдимида мувофиқ берилган.
3. «СССР космонавт-учувчиси» унвонини олишга сазовор бўлган кишиларга СССР Олий Совети Президиумининг Ерлиги ва кўкракка тақиладиган белгиланган нусхадаги белги топирилади.
4. Кўкракка тақиладиган «СССР космонавт-учувчиси» кўкракнинг ўнг томонига тақилади ва ана шу унвонга сазовор бўлган кишиларга СССР орденлари бўлган тақдирда бу белги ана шу орденлардан юқорида тақилади.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Кўкракка тақиладиган «СССР космонавт-учувчиси» белгисининг тасвири

Кўкракка тақиладиган «СССР космонавт-учувчиси» белгиси бўрттириб ишланган зарҳал хошияси бўлган ва кумушдан аслаган беш бурчакли юдуздан иборат. Белгининг кенглиги 25 мм, баландлиги 23,8 мм. Белгининг ўрта қисмида ер шарининг тасвири бўлиб, унда амалдан аслаган ва қизил бўёқ билан белгиланган СССР Иттифоқи территорияси кўрсатилган. Ер шари йўлдошининг олтиндан аслаган орбитаси билан ўраб олинган бўлиб, ербетада йўлдош тасвирланган. Москва шаҳрининг рами бўлган юдуздан иккинчи зарҳал орбита ҳосил бўлиб, у планеталаро фазага учиб кетаётган олтин космик кеманинг эмал шлейфига туташган.

Белгининг юқори қисмида ер шарининг устига. «Космонавт-учувчи» деган сўзлар олтин ҳал билан бўрттириб ёзилган, ер шарининг остида эса, зарҳал хат билан «СССР» ҳарфлари бўрттириб тасвирланган. Белгининг ости қисмида дафна даракти бутқаларининг иккита олтин тасвири бўрттиб турган.

Кўкракка тақиладиган белгининг орқа томонига: «СССР Олий Совети Президиумининг 1961 йил 14 апрель Фармони билан таъсис этилган» сўзлари ёзилган ва белгининг номери қўйилган.

Белги тешикча ва дастага ёрдами билан қизил муар лента билан қопланган зарҳал кумуш планкага бириктирилади. Планканинг орқа томонига белгини қиймага тақидиган гайкаки винт бор.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

СССР Олий Совети Президиумининг Фармони

Француз граждандари Луиза Оффман, Никола Оффман ва Эжен Лашеллари II даража Ватан уруши орденлари билан мукофотлаш тўғрисида

1944 йилда Францияда немис-фашист қончиларига қарши бўлган совет граждандари Никитининг мардона ёрдам кўрсатганликлари ва уларнинг қизини ҳалокатдан сақлаб қолганликлари учун француз граждандари Луиза Оффман, Никола Оффман ва Эжен Лаше II даража Ватан уруши орденлари билан мукофотлансинлар.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.
СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.
Москва, Кремль.
1961 йил 11 май

А. И. МИКОЯН КУБА ЕР ИСЛОХОТИ МИЛЛИЙ ИНСТИТУТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Совети Раисининг биринчи ўринбосари А. И. Микоян 11 майда Центросоюз тақдидига биноан Совет Иттифоқида меҳмон бўлиб турган Куба Республикаси ер ислохоти миллий институтини делегациясини қабул қилди. Делегация составида майор Р. Валехо, майор Л. Боррес, капитан Э. Мендес, капитан Р. Алварес, капитан Х. Артега ва капитан Х. Суарес бор. Булар ер ислохоти миллий институтининг Куба вилоятларидаги вакиллари.

А. И. Микоян билан кубалик меҳмонлар ўртасида самимий, дўстона суҳбат бўлди. Меҳмонлар Совет Иттифоқи бўйлаб қилган сафарларида олган ўз таассуротларини айтиб бердилар. Уларнинг юда қизиқтирган халқ хўжалиги соҳасидаги катта ютуқлар ҳақида қўйил қўйиб гапирдилар. Улар сафар вақтида ўзларига нисбатан кўрсатилган эътибор ва ғамхўрлик учун, совет кишилари томонидан кўрсатилган ва доимо сезилиб

АҚШНИКИДАН КҮЧЛИ

«Ўзбекхлопкомаш» заводининг инженер-техник соҳадаги республикамиз қозғалчилари учун қўйлаб юқори унвонли машиналар ишлаб чиқариш билан шўхрат қозонганлар. Завод машинасозлари пахта тозалаш бўлимида давлат маҳсулоти тоқдорлик бюроси хўжаликлари билан ҳамкорликда яна бир муваффақиятли қўлга киритганлар.

Лар «ОВИ» маркадаги тола тозалаш агрегат тайёрладилар. Янги уланган агрегат АҚШ да тола тозалашда фойдаланиладиган агрегатларга қараганда кўпгина афзалликларга эга. Бу агрегат Американинг «ЧВ» маркадаги машинага нисбатан электор қувватини 1,5 марта кам сарфлайди, ваэни эса 3 марта енгил.

Янги қўйлаб агрегатнинг дастлабки тўртта нусхаси Охунбобоев номида Тошкент пахта тозалаш заводида ўрнатилди ва синаб қўрилди. Синов муваффақиятли ўтди. «Ўзбекхлопкомаш» заводи қисқа муддатда бу агрегатдан яна 100 тасини ишлаб чиқаришга қўрсатма олади.

ШУ КУННИНГ МУҲИМ ВАЗИФАСИ: ҳамма майдонларда чигитни қийғос ундириб олиш, оласини тўлдириш ва бўш қолган ерларга чигит экиш йўли билан ғўза тупларининг нормал қалинлида бўлишини таъминлаш, ғўзани комплекс парвариш қилишдан иборатдир.

Серҳосил бошоқлар

САМАРҚАНД. («ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» МУХБИРИ). Области баҳорикор хўжаликларидан бўлтур август ойида экилган майдонлардаги арпа бош тортиди. Республикада энг йирик дон хўжалиги ҳисобланган. «1-Ғаллаорол», «Ударник», «Зомин» совхозларининг орта қўзда экилган майдонларида ғалла айниқса сер ҳосил бўлиб етишмоқда. Ғаллакорлар ўзининг табиғатини кучайтириб, 58 та комбайн ва бошқа машиналарни ремонтдан чиқардилар.

Қариялар фонди

— Ҳукуматимиздан миннатдорчилик — дейишди Оржоникидзе районидagi «Маданият» колхозининг қариялари.

Колхоз меҳнат қобилиятини йўқотган, кексалик қолган кишиларга катта ғамхўрлик қилаётди. Ўтган йили кексалик қолганлар учун колхоз ёрдам фондида 45.204 сўм сарфланган эди. Бу йил эса, ёрдам фонди анча кенгайрилган.

С. МИРЗААЛИЕВ.

Зоотехник муваффақияти

Шўрчи районидagi «Оқдочка» совхозининг зоотехники Парда Махмудов бош қўпонида қилаётган отарида ҳар 100 совлиқдан 125 тадан қўзи олинди.

Парда Махмудов бу йил ҳар қўйдан 3,8 килограмдан жун қирқиб олишга аҳд қилган. Ҳозир отарида жун қирқиб бошланди. Биринчи қирқимдаёқ ҳар қўйдан 3,5-4 килограмдан жун олинмоқда.

Ш. СИДИҚОВ.

ҒАЛЛАКОРЛАР ҲУЗУРИДА

Ўзбекистондаги ёш қўрувчилардан катта гуруҳи қардош Қозғистоннинг қўриқ ва бўз ерларига жўнаб кетдилар.

Қозғистон ғаллакорлари ҳузурида кетганлар орасида 159-қўриқнинг трестининг Уқун Раҳматов, Нариман Юсупов, Зайниддин Қурбонбаев сингари 20 дан ортиқ ёш бинокорлари бор. Улар Қўстанай областида ғалла омборлари ва элеваторлар қурилишида қатнашадилар.

А. САИДЖОНОВ.

ХАЛҚНИНГ УЛУҒВОР ИШЛАРИНИ ИЛҲОМ БИЛАН ТАСВИРЛАЙЛИК

Ўз халқининг, бутун тараққиёт-парвар инсониятининг юксак тақдирини сазовор бўлган илғор бадий маданиятимиз коммунизм учун курашда ўзидан ҳам раъво тоқмоқда. Социалистик реализм адабиёти ва санъати энг ёрқин, энг олижаноб ва инсонпарвар идеаллар учун курашиб, миллион-миллион кишиларга самарали маънавий таъсир ўтказувчи қўндалар кучга айланди. Коммунизм кураётган мамлакатда бадий ижод улуг мақсаддан — халқимиз ғалабаларини қўлга киритиш йўлида яшаётган, меҳнат қилаётган, янги турмуш қураётган худди ана шу улуг мақсаддан илҳом олиб турибди, унинг куч манбаи ҳам шундадир.

Коммунизм шарпаси ўзига йўл очиб ер юзига кеза бошлаган ўша улук тарихий кезларда одамлар «Интернационал»нинг биз ўз дунёимизни, янги дунёни қурашга — деган улмас сўзларини дилга жў қилиб қасамд қилган эдилар. Бу дунёнинг дастлабки қўрувчилари совет кишилари бўлдилар. Буюк тарихий вазифасини — ерқин келажакка йўл очиб бериш вазифасини ўз зиммаларига совет кишилари олдилар.

Коммунизм гоҳларининг жозибдор кучи шундан иборатки, булар инсоннинг аса бахт-саодати, ҳамма кишилар учун энг яхши ҳаёт гоҳларидир. Биз янги адолатли жамиятни — яхшиларнинг энг яхсини, олижанобларнинг энг олижанобини бўлган коммунизм жамиятини қурумоқдамиз. Бу жамият барпо қилиш учун кураш Коммунистик партия бутун фаолиятининг буюк мақсади. Ҳаётининг энг асосий маъносидир.

Шоғли халқ эълиларимиз, адабиёт ва санъат арбоблари ҳам халқ билан бирга, партия билан бирга янги жамият барпо қилиш йўлида уларнинг илҳомбахш мақсадлари, ўз ижодларининг олиб бориш деб билидилар.

Совет адабиёти ва санъатининг кучи унинг халқ билан ҳамбарчас бўлиб турганидир. Уларнинг мақсадлари бир, манфаатлари бир идеаллари бирдир. Уларнинг йўли коммунизм маънавий еригиб турган. Бадий ижоднинг маъмури халқ ҳаётидан, партия раҳнамоларида халқ амалга ошираётган улугвор революцион ўзгаришлардан иборат. Партия В. И. Лениннинг, адабиёт ва санъат коммунизм учун умумхалқ курашининг жууда муҳим узвий қисмидир. деган қўрсатмасига амал қилиб, бадий интеллигенциянинг ижодли ишига қўп миллатли социалистик маданиятимизнинг барқ уриб яшашига ҳамма энг катта аҳамият бериб келди ва келмоқда.

Партия адабиёт ва санъат ривожини халқ қизмати йўлига, социалистик реализм йўлига ғамхўрлик, эътибор ва сезгирлик билан солиб келмоқда. Совет ёзувчилари, rassomлари, ноиятидорлари, артистлари ўз ижодий меҳнатларида олаётган бу илҳом берувчи ва бебаҳо ёрдам учун ўз инсонлар партиясидан бениҳоя миннатдордирлар.

Партия сўзи ижодий ходимларга қанот бахш этади. Адабиёт ва санъат наомандлари партиянинг ўзларига бўлган эътиборини, мадда ва ғамхўрлигини доимо ва ҳамма йўрда сезиб турибдилар. Партия XX ва XXI сўзларининг

Яккабоғлик раҳбарлар чигит экиш кампаниясини қисқа муддатда ва юқори сифатли ўтказиш деб ҳаммани ишонтирдилар. Аммо улар ўз сўзларининг устидан чиқмадилар. Бу районда чигит экиш областнинг ҳамма районларидан олдин — 25 мартдаёқ бошланган эди. Бирок, экиш кейинчалик ўз ҳолига ташлаб қўйилди. 27 мартдан 18 апрелгача бирор гектар ерга чигит экилмади.

Бунга март ойи охирида ёққан ёмғир сабаб бўлди дейишад. Аслида ундай эмас. Ёмғир фақат икки кун ёғди. Яккабоғликлар эса роса йиғирма кун дам олдилар. Район раҳбарлари ҳам, об-ластан борган вакиллар ҳам ҳар кун эрталаб осмонга қарашга одатланиб қолдилар. Осмонда андан булут қўрнса ҳар ким уй-йўлга е идорасига кириб кетавердиган бўлиб қолди.

Натижада район колхозларида чигит экиш 40 кундан кўпроқ қўзилди ва нихоят 5 майда тўғаланди. Чигитни квадрат-улаб экиш топириги фақат 86 процент бажарилди.

Осмонга қарашга одатланиб қолган райком секретари Қ. Тошмаев, райнаком раиси Х. Файзиев ўртоқлар, кишлоқ хўжалик мутахассислари, колхоз раҳбарлари бир парча булутдан халқ ҳам ҳадисираб, ғўзанинг дастлабки парваршини кучайтириб юбормаптилар. Мартда экилган 1500 гектарга яқин ерда чигит текис унинг чиққан бўлишига қарамай,

«ҚИЗИЛ ЎЗБЕКИСТОН» РЕЙД БРИГАДАСИ

минг гектар майдондаги ғўзага, ҳали қўла урилган йўқ. Ҳатто яна ҳам қилинмаган. Ғўзалар ердаги озуқа моддаларидан яхши фойдалана олмагани учун нимжон ўсипти.

Шу кунларда Яккабоғ дала-рини айланган киши Калинин номи ва «Марксизм» колхозларидан бошқа колхозларнинг раҳбарлари бирор ёққа кўчиб кетганини деб ўйлайди. Чунки бу колхоз дала-рида ишлаб турган кишиларни кўрмайди, техниканинг овозини эшитмайди.

Ўртоқ Мирзаев раислик қилаётган «Коммунизм» колхозда аҳвол айниқса ачинарли. Бу ерда чигитни квадрат-улаб экиш топириги 50 процент ҳам бажарилмади. Чигитни бир текис ундириб олиш ва ғўза қатор ораларини ишлаш ғўза бўларчилиқка ташлаб қўйилди. Колхознинг Мавлонов, Очиллов, Акбаров ва Холмисраев ўртоқлар бошлик бригадаларида пахта майдонларини бегона ўт босиб кетган, тупроқ қотиб қолган. Ола чиққан ерларга қайта чигит экилма-птир. Колхоздаги 13 чопиқ трактордан 8 тагига ҳалигача култиватор осылгани йўқ. Култиватор тиркалган 5 трактордан 3 таси бекор турибди. Колхозда гектарларнинг тўла, ғўза тупларининг нормал қалинлида бўлиши учун курашмайптир. Ер бурчакларига, ўқарик ёқаларига чигит экимай бўш қолдирилган. Бу аҳвол колхоз агрономи Ўртоқ Раҳмоновни ташвишлантирмаптир. У заррча масъулият ҳис қилмайди, ғўза парваршини кучайтириш, гектарларнинг тўла бўлишини таъминлаш ҳақида қайғирмайди.

Сталин номи колхоз икки йилдан бери пахта тайёрлаш планини бажармайди. Шунга қарамай колхозда бу йил ҳам иш яхши эмас. Чигитни бир текис ундириб олиш

ва ғўза парваршини кучайтириб юборилмаган. Колхознинг 17 пахталик бригадасидан олтидасида чигит ҳозиргача қийғос кўнартириб олинган йўқ. Механизмлар дала ишларига сафарбар этилма-пти. Мавқуд 23 чопиқ тракторидан атиги 4-5 таси ишлатилаптир. Уларнинг ҳам иш унуми паст. Шу сабабли 1552 гектар майдондаги ғўзадан энди 120 гектари култивация қилинди. Бирорта тракторга «СУЗ» осылмаган.

Ўтган йили район хўжаликлари пахтадан жуда паст ҳосил олдилар, пахта тайёрлаш давлат планини ба-жармадилар. Аммо район ва кўпги, на колхоз раҳбарлари ўтган йили ачинч соҳалардан тегишли хулоса чиқариб олмадилар. Катта-катта майдонларда чигитнинг текис қўнартиб олинмаётгани, чигит унинг чиққан ерларда эса ёш ғўзаларни парвариш қилиш кучайтириб юборилмагани, бу билан ҳосилга пўтур етказилаётгани бунни яққол кўрсатиб турибди.

Рейд бригадасининг аъзолари:

С. ЧОРНЕВ — район партия комитетининг ходими, Б. ЗОКИРОВ — агроном. «Қизил Ўзбекистон»нинг Калинин номи колхоздаги муҳбирлар постини бошлаган, М. МУХАММАДИЕВ — район газетасининг редактори, А. ХАЛИЛОВ — «Қизил Ўзбекистон» мухбири.

Турсуной Охунова бригадасида

Чиноз районидagi Киров номи колхозининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Турсуной Охунова бошлик бригадаси ғўза қатор ораларини қўндалангига култивация қилишни тўғаллади. Янни бир пайтда ғўза органик ва минерал ўғитлар аралашмаси билан озик-лангирлиди. Бу муҳим агротехника тадбири саниқсиз кун ичда тўғал-ланди.

Ҳамма майдонда ғўза яхши ривожланмоқда, нихоллар бир-икиталдан чин барг чиқарди. Шу кунларда бригада меҳнаткорлари ғўза қатор ораларини узунасига култивация қилмоқдалар.

Гектардан 50 центнердан «оқ олтин» олиш учун курашаётган бу бригадада вегетация даврида ғўза қатор оралари 4-5 марта икки томонлама култивация қилинади.

И. ЎРИНБОВЕВ.

ПИЛЛАЧИ ИЛҒОРЛАР

ФАРҒОНА. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). Поп районидagi Илданов номи колхозда пилла топириш қизғин тасо оди. Колхозчи Хурнисо Рустамова икки қўти қўрт уруғини парвариш қилиб, уни қисқа муддатда дастага киргизди. У 1,5 қўти қўрт уруғидан 120 килограмм биринчи сорт пилла топириди. Қолган ярим қўти қўрт уруғидан яна 50 килограмм яқин пилла бермоқчи.

Шу колхознинг аъзоси Рисолат Алламова икки қўти қўрт уруғини парвариш қилиб, ҳар қўтидан 83 килограмдан аъло сорт пилла топириди.

Амударёдан Қорақалпоғистон АССР ерларига суу асосан насослар ёрдамида чиқарилмоқда. Бу ишда чехословакиялик бир гуруҳ мутахассислар республика деҳқонларига дўстона ёрдам бермоқдалар. Улар ўзларини билан бешта қудратли сузувчи насос станциясини олиб кетганлар, СУРАТДА: сузувчи насос станциялари Амударёда.

Н. Медведов фотоси.
(ЎЗТАГ фотохроникаси).

ПАХТА ДАЛАЛАРИДА

Тўрақўрғон районидagi «Ўзбекистон» колхози аъзолари ғўзани яқин қилимоқдалар. Уларда соғом ва бақуват қўндалар қолдирилмоқда. Колхозчилар ағзалашини тез кунда тўғаллаш учун курашаётганлар.

Х. ФОЗИЛОВ.

Бекобод районидagi Ленин номи колхозининг чигит текис ундириб олинган майдонларида ғўза парвариш қилинмоқда ва озик-лангирли-моқда. Механизмлар ўртасидаги мусобақада ҳар кун 9-10 гектар ердаги ғўзани озик-лангирли, тупроқни юмшатиётган Икромжон Сиддиқалиев олдинда бормоқда.

Ж. ШАРОПОВ.

Тўртқда районидagi «Партия XXI сўзиди» колхозининг Ўринбой Худойберганов бошлик бригадасида чигит текис ундириб олинди, ғўза парвариш қилинмоқда.

Р. ҚУРБОНБОВЕВ.

Қуйи Чирчиқ районидagi «Ўзбекистон-СССР» аълолиқ совхозининг Тошкент қишлоқ хўжалик институтини студентлари практика ўтказишга студент-ёшлар бригадаларида яшаш вақатларида ҳосил қилишди. Бу бригадаларда ғўзанинг дастлабки парвариши бошланди, ўсимлик ҳозирдаёқ озик-лангирлимоқда.

М. НАЗАРОВ.

этириш учун санъаткор халқ ҳаётининг ичда бўлиши, воқелигимиздаги янгиликни сезгирлик билан пайғаб олиши, тўғри тушуниши, совет кишининг, унинг ўй ва интиларини жуда яхши билиши лозим.

Истеълода илҳом лозим. У асарга жон бағишлайди. Улан фикр ва улкан ҳис-туйғунинг қайноқ илҳоми билан ёзилган асар киши қалбидан доимо жой топаверади, унинг қалбига ҳаё-жон тўғдиради, унда янги ҳис ва фикр ўйғотади. Санъаткорга ҳаётнинг ўз илҳом беради. Коммунизм сари бораётган, Совет Итти-фоқи Коммунистик партияси XXII сўзиди шарофига социалистик меҳнат қураётган бадий кўндалар билан халқнинг қаҳрамонлиги илҳомланган санъаткорнинг ижоди қандай ғўзал бўлмоғи керак!

Революциянинг бу улутлар «девор қадамларини қўлими» шод-лангирган эди. Халқнинг бутунги қадами — тағддан нефть олин-ётган Каспий дегизидан, инсон ҳаёли етмаган фазага учган «Восток» космик кемагача. Болтиқ дегизин соҳилдан Тинч океан соҳилгача. Закавказье тоғлари-дан Арктика музликларигача бўл-ган ҳамма бутунги девор қиш-ларимизни ҳеч қандай мезон билан ўлчаб бўлмайди. Буларни комму-низм қураётган улуг ва қаҳрамон-совет халқи бўлиб қилмоқда, меҳ-нат билан пратмоқда.

Совет халқига улуг замонамиз-га муносиб санъат керак. Комму-нистик партия барча ижодий хо-димларни ўз асарларида совет ки-шини амалга ошираётган қаҳра-мона ишларининг улугворлиги ва ғўзаллигини яна ҳам ёрқин тасвирлашга, адабиёт ва санъат-нинг халқ ҳаёти билан бўлган ая-ралмас алоқасини мустаҳкамлаш-га чакирмоқда.

(«Правда» нинг 11 майдаги бosh мақоласи).

Коммунизмнинг ақлий қурувчилари

Ўзбекистон ХОТИН-ҚИЗЛАРИНИНГ II СЪЕЗДИ ОЛДИДАН

ВАЛИВОЙ

Асакага а в тобусада оқшом қоронғуси келиб тушди. Одам одамни танмас, кўчаларда қатнов камайган эди. Шундай бўлса-да, у ўзини пастқамроққа урди. Истироҳат боғининг ёнбошидаги тор кўчага бурилганда, ҳосиргина ёнган электр нури атрофини ёритиб юборди. У чўчиб, қаддини тезлатди. Сойликка қираверишдаги муволишга етганда таққа тўхтади. Юраги дуқиллаб кетди. Ана, теграсини қўриб турганган, йиғири зилло сойга туташган, гулгуж мевазорга кўмилган, ўзи тугилиб ўтган макон. Ниҳоти йиғири-ўтган қадам босса эшгил... онаси... Онаси балчи қу тобада подалан эдингизга қайтган ситгирга алланамалар деб ийдириб соғат этандир. Эҳтимол, аси одатча, тиқ этса эшikka бокиб, томоғидан овқат ўтмай ўтиргандир. Еки, ойларча, йилларча интизорлик торта-торта энди тақдирга тан бериб қўйгандир... Хотини Фотиима-чи?

Яқин ерда дупир-дупир кўтарилиб, ҳаёли бўлибди. Ит ҳуриди. Бир болакай бузоқ-қўйларини қувиб кўча чангиб ўтди. Эдингизга электр шуъласида элас-элас кўринган, тепасида зангори тутун буралиб-буралиб сузаётган томлар туман пардасига яширинди. Кўз олди хиралашган Валивой кетига тисарилиб, Истироҳат боғининг орқа белидан қумуш тасма сингари кесиб оқувчи ариқдан катта ҳатлади. Боққа ўтаркан, думоғига гуп этио соф ҳаво кирди. Қувак салқини тушган, аммо этни увиштирарли эмас. Япроқлар сарғайиб кўринса-да, ҳали ҳазонрезлик бошлангунча йўқ. Хиёбонлар, гулзорлар оралган ирмоқлар сирли шивир-шивир тарабди ҳар томонга шошилганча. Фақат бот мавсумининг ўттиригани одамларнинг сийраклашганидан билинади. Ана, сўтга селом бериб ётган майкун тоғлар орқасидан йигит-қизлар қар-қарасида гуриллади. Қаердандир, раис майдончасидан, музика саҳоси янгради. Булар, Валивой хотирасида ёшлардаги воқеаларни жонлантди...

Бундан ўн беш йилча бурун, бошига муҳаббат савдоси тушган ўша бекарор йигитлик кезлари. Хамроҳлари билан даярли ҳар кеч бу ерда сайр қиларди. Қиттаккина кайф қилиб олиб қизлар кетидан тушиб, гап отиб, эвнинг тои са рақсга тортиш... Қизлардан бирида у бевабонлиқ қилиб шадлоқ қор бир қиздан шадлоқ егани асиди. Ўша-ўша, Валивой қизларга суяқлик қилмайдиган бўлди. Шадлоқ қизни кўрганда қизарайди, қўлини кўксига қўйганча, уэр сураб ўтадиган бўлди. Қўнғил экан, бора-бора қизла Валивойга мойиллик сезилди... шунин билан замон Валивой совча қўйди. Бу, ўрта мактабни битириб тикувчилик хунарига кирган чевар-дочин қиз Фотиима эди...

Улар дастлабки йилларда жуда тотув яшади. Кейинчалик, ўртада бола бўлмаганини баҳона қилиб Валивой хотинини камситиди, тез-тез ташлаб кетадиган бўлиб қолди...

Ҳаёт оғушида бораркан, ўзини дарахга уриб олди. Шохлари тарвақайлаб ўсган бу дарах — шотут эди. Болалик вақтида Валивой бу шотутга кўп чиққан. Унинг хушхўр мевасини ейман деб бир кунин ян-янгисини шимини қизилга бўй олган. Бева онаси чевар-дочин толиб кийганини кийиб шу алопога тушганини кўрганда ҳам индамаган...

Валивойнинг кўнгли беҳузур бўлиб кетди. Нафасини ростлаб деб қари шотут остидаги ирмоқдан бир қовуч шимирди. Энди юз-қўлини юмқочи бўлиб қўқайганда, ҳасратда толиб кийганини кийиб шу алопога тушганини кўрганда ҳам индамаган...

Улар дастлабки йилларда жуда тотув яшади. Кейинчалик, ўртада бола бўлмаганини баҳона қилиб Валивой хотинини камситиди, тез-тез ташлаб кетадиган бўлиб қолди...

Улар дастлабки йилларда жуда тотув яшади. Кейинчалик, ўртада бола бўлмаганини баҳона қилиб Валивой хотинини камситиди, тез-тез ташлаб кетадиган бўлиб қолди...

ОНАЙИЗОР

ҲАКИМ
НАЗИР

ҲИНОЯ

Валивой гуп
эти жойига чўк-
ди. Энди ёлво-

ли тенкур қўш-
ниси Жура ни-
ниб, саросимага
тушди. Жура унинг елкасига қат-
тиқ урди. — Осмондан тушдингми,
ердан чиқдингми? Қайси қа-
вакда ётувдинг?

— Ҳалиям асқиябозлигинг қо-
мапти-я, ўртоқ...

— Илгари хўрос эдинг, ҳозир
тухуми оғзига келган макйён м-
жози хилват ахтариб қолганингни
айтпман-да, она...

— Аввал аҳвол сўрашайлик
ахир...

— Меникини сўрасанг — беш!
Мана шу чарақлаб турган бари
чирокларнинг калити қўлимда. О-
рўйим, топиш-тутишим битта одам-
чаллик. Энди сендан нимасини сў-
рай? Ёнгил иш, бебиска даромад
пайида бу ердаги заводдан қўё-
бўлиб негворганингни? Ойла-
дан, она-отайиндан мосуво бўлиб
дайдиб юрганингни? Дарвоқе,
уйингга бордингми?

— Йўқ, — деди дами ичига ту-
шиб Валивой.

— Бормаганинг ҳам маъқул.
Эшитгинг қулф...

— Негиз? Тинчликми?

ЖУРА уни боғининг чеккаро-
ғидаги чойхонага бошлади.
Чойхонанинг баланд шийпонидан
орқага қаралса, пиллапош бўлиб
пастга қўйилган сойлик ақиб ман-
зара касб этади. Гўё осмондан

В. БЕЛИНСКИЙ.

«ОНА МЕХРИДАН КЎРА
МУҚАДДАС ВА БЕГАРАЗ
ҲЕЧ НАРСА ЙЎҚ; ОНА
МЕХРИ ОЛДИДА ҲАР
ҚАНДАЙ МЕХРИБОН-
ЛИК, ҲАР ҚАНДАЙ МУ-
ҲАББАТ, ҲАР ҚАНДАЙ
ЭҲТИРОС Е ЗАИФ, ЕКИ
МАНФААТПАРАСТЛИК ДИР».

УШАЛГАН ОРЗУ

Ҳамза номли ўрта мактаб бино-
сида район ўқитувчиларининг ав-
густ конференцияси давом этарди.
Уч-тўрт ўқитувчидан сўнг сўз Ки-
ров номли 11-ўрта мактаб ўқу-
чиси Шодмоной Мирзаевага бе-
рилади.

Бу Шодмонойнинг катта йигида
биринчи сўзлаши эди. Минбарга кў-
тарилган 15 ёшлар чамасидаги тў-
лачадан келган, ёшларинг галстук
таққан пионер қиз конференция
катнашчилари диққатини ўнга
жалб этди. Шодмоной дастлаб ҳар
қанча чечан кўринган бўлса ҳам
уни, устозларининг саловати бо-
сди. Авзойидаги титроқ ва
энтиниш, ширмон юзида
пайдо бўлган ҳаяжонли-
ниш аломатлари кўриниб
турарди. У ўзини бироз
тўхтатиб олган, гўё синф-
дошлари ҳузурда тарих-
дан жавоб бераётгандек:

— Биз, совет ёшлари
жаҳонда энг бахтиёримиз, —
деди сўз бошлади. У, —
Ғам-ғусса бизга ёт. Бу
офатларни фақат тарих-
дан ўқиб билишимиз.

Мана, мен оддий деҳ-
қон қизиман, ҳозир 7-
синфда ўқитирман. Партия
ва ҳукуматимизнинг
ўқув-тарбияли политика-
си таълими билан боғлаб
олиб бориш тўғрисидаги
қарори бизнинг келажик-
гимиз ҳақида кўрсатилган
меҳрибонликдир. Бу ғам-
хўрликка жавобан мактаб
участкисидан 18 гектар
майдонга 60х45 схемаси
билан чигит эдик. Ўсим-
лик унинг чиқishi билан
ноқ, қаторларни бригада
аъзоларига санаб ўтказ-
дик. Ўқувчиларнинг масъ-
улиятини ордди. Ҳар бири-
миз ўз участкамизни ки-
зил байроқчалар билан ажратиб
олдик. Ҳар бир туп кўчанин меҳр-
муҳаббат билан парвариш қилдик.
Наҳия эмас бўлмади. Гектардан
25 центнердан ҳосил йиғиб олдик.

Қизларнинг Ёшларнинг кўп-
қўлалиги ютуқлари, выставкаси-
нинг катнашчиси бўлиб, Москвага
борганда олган таассуротлари, маъ-
надор сўзлари кишини зериктир-
масди. Истеъдоди қизнинг келаж-
иға тўғрисида фикр юритишга
унларди. Бу воқеа бундан 5 йил
илгари бўлиб ўтган эди.

1959 йили Шодмоной ўнинчи
синфини битирди. Дугоналарининг
бири Фаргона педагогика, иккин-
чиси Андижон медицина, учинчи-
си Тошкент тўқимачилик институ-
тига ўқишга кетди. Қизларнинг би-
рида Шодмоной «Правда» газе-
тасини олиб барақлар экан, унда ўз-

бек қиз, машҳур механизатор,
Турсуной Охунованинг портретини
кўриб, техникани ўрганишга бел
боғлади.

Баҳор шамолди димоққа ураётган
февраль ойи. Кишов номли кол-
хоз раиси М. Тошхўжаев бригада
бошлиқларини ўз кабинетига ча-
қириб, кўнламини иш режалари
ҳақида «ўхбатлашарди. Сўхбатла
ҳар ким ўз фикрини ўртага та-
шлар ва маслаҳатлар беради. Пи-
гилиш анча-маҳалгача давом этди.
Ҳамма тарқалаётганда Шодмоной
ўрнидан туриб, уялибди. «Мен

беш йилча бурун, бошига муҳаббат савдоси ту-
шган ўша бекарор йигитлик кез-
лари. Хамроҳлари билан даярли ҳар
кеч бу ерда сайр қиларди. Қиттак-
кина кайф қилиб олиб қизлар кет-
идан тушиб, гап отиб, эвнинг тои
са рақсга тортиш... Қизлардан би-
рида у бевабонлиқ қилиб шадлоқ
қор бир қиздан шадлоқ егани асиди.
Ўша-ўша, Валивой қизларга суяқ-
лик қилмайдиган бўлди. Шадлоқ
қизни кўрганда қизарайди, қўли-
ни кўксига қўйганча, уэр сураб
ўтадиган бўлди. Қўнғил экан, бора-
бора қизла Валивойга мойиллик
сезилди... шунин билан замон Ва-
ливой совча қўйди. Бу, ўрта мак-
табни битириб тикувчилик хуна-
рига кирган чевар-дочин қиз
Фотиима эди...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

Ҳаёт оғушида бораркан, ўзини
дарахга уриб олди. Шохлари тар-
вақайлаб ўсган бу дарах — шот-
ут эди. Болалик вақтида Валивой
бу шотутга кўп чиққан. Унинг хуш-
хўр мевасини ейман деб бир кунин
ян-янгисини шимини қизилга бўй
олган. Бева онаси чевар-дочин то-
либ кийганини кийиб шу алопога
тушганини кўрганда ҳам индама-
ган...

Валивойнинг кўнгли беҳузур бў-
либ кетди. Нафасини ростлаб деб
қари шотут остидаги ирмоқдан
бир қовуч шимирди. Энди юз-қў-
лини юмқочи бўлиб қўқайганда,
ҳасратда толиб кийганини кийиб
шу алопога тушганини кўрганда
ҳам индамаган...

Валивойнинг кўнгли беҳузур бў-
либ кетди. Нафасини ростлаб деб
қари шотут остидаги ирмоқдан
бир қовуч шимирди. Энди юз-қў-
лини юмқочи бўлиб қўқайганда,
ҳасратда толиб кийганини кийиб
шу алопога тушганини кўрганда
ҳам индамаган...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

Улар дастлабки йилларда жуда
тотув яшади. Кейинчалик, ўрта-
да бола бўлмаганини баҳона қилиб
Валивой хотинини камситиди, тез-
тез ташлаб кетадиган бўлиб қол-
ди...

БЕБАҲО ДУСТЛИК

(Ўзбек шоираси Зулфия ва ҳинд шоираси Амрита Притамга)

Ўзбек шоирасини шинам, тинч уйи.
Шохи дарпардадан муралар шамол.
Атлас кўрпаларда оромга тўйиб,
Амрита уйғонди, мангалайда хол.

Ҳинд қизи уйғонди баҳор, тонг пайти.
Боқар тиниқ кўнка, гулга хотиржам.
Тунги мушоира, дустлик суҳбати
Қалбини эркаклардан унинг ҳали ҳам.

Худди ўз уйида, бир туғингандек,
Ҳолини айланар ники шоира.

Қалдирғоч чарх урар, учар капалак
Ўртада бошланар шейр, мушоира,
Дунё тақдирини, гуллар рангидан
Сўхбат қўришди, қуллар хурсанд.

Улар иккаласи ранг-баранг пайван.
Назаринида гўё қилинган гаввал.
Бошларидан учар оқ тўш қалдирғоч,
Парвоз қиларини бўлмаса қанот!

Дустликдир инсоннинг қаноти, қалби,
Дустлик билан домд барқ урар ҳаёт.

ШУКУРҲО.

ритиш, ноқбил
фарзанд ҳам бў-
ларкан» деб ун-
га қўлларини би-
гиз қилиб туриш-
гандай туюларди.
Шу ҳолатда она-
си ётган палата-
га қандай кириб

қолганини ҳам билмади...
Кечадан бери доғ қотиб ётган
бемор, ўғлининг товушини эши-
тиши ҳамоно ят этиб қўзини оч-
ди. Валивойни кўраркан, зафарон
чехрасига қон югургандай, кўз қо-
рачиглари кенгайиб, сераяни лаб-
ларига нозик табассум ёйилгандай
бўлди. Жуда ҳам таппиш, дилрабо
табассум! Вали эсини танбонли-
ни билди бу табассуми! Ўғлининг
шўхлик-бебошлиқлари билан она
қалбига неча-неча дафъа озор ет-
казганда ҳам ариган эмасди бу та-
бассум!

Онаси Валивойнинг қўзигади
гилт-гилт ёниб кўриб, шивирлади:
— Ҳафз бўлма, болам. Шукур...
Кўрар кун боракан сани... Теда
тузалмаган...

У ҳолсизгина ориқ қўли билан
Валивойнинг маънос эгилган бошини
аста силлади. Валивойнинг вужудига
алла нечун майин, аллаовч
ёқилиб бир ҳис таралди. Ахир
онаси шу оромбахш, саҳоватли кў-
ли билан унинг пешонасини оз-
муна силлагани. Ота-сиз қолганда
унга ризқ-рўз топиб берган, юви-
бараган, кийинтирган, гўдақликдан
балогат остонасигача етаклаб бор-
ган ана шу сеҳрли, заҳматкан қўл
эмасми!

Валивойнинг кўнгли бўшашиб,
тўлиқиб кетди, онасининг қўлини
ўпаркан, қалбигади изтиробни
ифодалашга ожиз эди.

— Кечиринг мени, онажон...

— Шундай тоғовда бир нима кў-
тариб кирган Фотиима эрини кў-
рди, юзини четга бурди. Валивой
ўнгайсизлик ва ҳаяжондан тили
ганга келмай қолди. Кампир меҳр
тўла қўзлари билан Фотимага боқ-
ди ва сийнасидагидан булғон каби шу
сўзлар отилиб чиқди:

— Ҳайриятки, келишим бор
экан, барана топкур...

Ҳамшира Валивойга «бемор ор-
тиқча уримасини, бора қўлинг эн-
ди» деса ҳам, она ўғлини ёнидан
яйилтиш келмасди, иккинчи мар-
та оғоҳлантиргач, кампир ноилж
икозат берди:

— Бора қол, ўғлим, бора қол
уйга. Дамингни ол. Қўзларинг
киргайиб кетибди...

Валивой яна кечирим сўраб
ағилли-қуялган эди, онаси Фоти-
мага ишора қилди:

— Узини ундан сўра, болам...

Оёғига ийилсанг арайди...

ВАЛИВОЙ айбдорча бир вази-
ятда хотинига қараган эди.
Фотиима тескари бурилганча чиқиб
кетди.

— Бор, кетидан бор, нодонги-
нам, — деди она.

Валивой чиқди ва хотини кети-
дан ёш боладай эргашди...

Апрель, 1961 йил.

— Беморнинг кими бўласиз?

— Ўғли...

— Ўғли?! — аёл қўзонаги те-
пасидан яна шубҳалироқ боқди.

Валивой, узоқ сафарда бўлиб бе-
хабар қолгани, яна бошқа ва-
ж қорсонлар келтириб, илтимосини
такрорлади.

Қўзонакни аёл оғир дам кут-
тириб ичкарига кириб чиқди.

— Профессор киришингизга
рухсат бермади...

— А7 Негиз?! — Валивойнинг
қўзлари қийнади чўқайди ва ёл-
ворди! — Дўхтир она! Жон она!

Ахир онам... бир кўрай...

Аёл индамай чиқиб кетди. Вали-
вой, ҳушидан ажрагандай, тангит
қолди. Қоровул семин қўлтигидан
олиб эшикдаги синамкега ўти-
либ қўйди. У калдасини ники қўли
орасиги олиб, гўнақаб бўлиб ўз-
гайча қолди... Бир вақт, қайси бир
меҳрибон уни ичкарига етаклади...

— Беморнинг кими бўласиз?

— Ўғли...

— Ўғли?! — аёл қўзонаги те-
пасидан яна шубҳалироқ боқди.

Валивой, узоқ сафарда бўлиб бе-
хабар қолгани, яна бошқа ва-
ж қорсонлар келтириб, илтимосини
такрорлади.

Қўзонакни аёл оғир дам кут-
тириб ичкарига кириб чиқди.

— Профессор киришингизга
рухсат бермади...

— А7 Негиз?! — Валивойнинг
қўзлари қийнади чўқайди ва ёл-
ворди! — Дўхтир она! Жон она!

Ахир онам... бир кўрай...

Аёл индамай чиқиб кетди. Вали-
вой, ҳушидан ажрагандай, тангит
қолди. Қоровул семин қўлтигидан
олиб эшикдаги синамкега ўти-
либ қўйди. У калдасини ники қўли
орасиги олиб, гўнақаб бўлиб ўз-
гайча қолди... Бир вақт, қайси бир
меҳрибон уни ичкарига етаклади...

— Беморнинг кими бўласиз?

— Ўғли...

— Ўғли?! — аёл қўзонаги те-
пасидан яна шубҳалироқ боқди.

Валивой, узоқ сафарда бўлиб бе-
хабар қолгани, яна бошқа ва-
ж қорсонлар келтириб, илтимосини
такрорлади.

Қўзонакни аёл оғир дам кут-
тириб ичкарига кириб чиқди.

— Профессор киришингизга
рухсат бермади...

— А7 Негиз?! — Валивойнинг
қўзлари қийнади чўқайди ва ёл-
ворди! — Дўхтир она! Жон она!

Ахир онам... бир кўрай...

Аёл индамай чиқиб кетди. Вали-
вой, ҳушидан ажрагандай, тангит
қолди. Қоровул семин қўлтигидан
олиб эшикдаги синамкега ўти-
либ қўйди. У калдасини ники қўли
орасиги олиб, гўнақаб бўлиб ўз-
гайча қолди... Бир вақт, қайси бир
меҳрибон уни ичкарига етаклади...

— Беморнинг кими бўласиз?

— Ўғли...

— Ўғли?! — аёл қўзонаги те-
пасидан яна шубҳалироқ боқди.

Валивой, узоқ сафарда бўлиб бе-
хабар қолгани, яна бошқа ва-
ж қорсонлар келтириб, илтимосини
такрорлади.

Қўзонакни аёл оғир дам кут-
тириб ичкарига кириб чиқди.

— Профессор киришингизга
рухсат бермади...

— А7 Негиз?! — Валивойнинг
қўзлари қийнади чўқайди ва ёл-
ворди! — Дўхтир она! Жон она!

Ахир онам... бир кўрай...

Аёл индамай чиқиб кетди. Вали-
вой, ҳушидан ажрагандай, тангит
қолди. Қоровул семин қўлтигидан
олиб эшикдаги синамкега ўти-
либ қўйди. У калдасини ники қўли
орасиги олиб, гўнақаб бўлиб ўз-
гайча қолди... Бир вақт, қайси бир
меҳрибон уни ичкарига етаклади...

— Беморнинг кими бўласиз?

— Ўғли...

— Ўғли?! — аёл қўзонаги те-
пасидан

